

Landsmøte og tillitsvalgtsamling

Program og møtedokumenter

Bjerkvik hotell 24. – 26.01.2025

Innhold

Praktisk informasjon	2
Program tillitsvalgtsamling	3
Program landsmøte.....	4
Årsmelding 2024	5
Regnskap 2024 (forskyver sidetall i dokumentet når det blir lagt inn)	
Landsmøtesaker	6
Valg 2025.....	7
Delegater til landsmøtet	11
Vedlegg 1 Sjøsamisk satsing	13
Vedlegg 2 Gode og trygge liv i nord	17
Vedlegg 3 Fisken, folket og samfunnet	22

Praktisk informasjon

Sted: Bjerkvik hotell, Bjerkvik

Tillitsvalgtsamling: Fredag 24. januar kl 1930: Middag
Lørdag 25. januar

Landsmøte: Søndag 26. januar kl 0900. Avslutning med lunsj kl 12.

Kort konstituerende stammeråds- og sentralstyremøte etter landsmøtet. Selve landsmøtet avholdes søndag. Lørdag er det tillitsvalgtsamling hvor også delegatene kan delta. Søndag formiddag avholdes landsmøtet. Alle inviterte er selvfølgelig velkommen til å følge lørdagens program om de ønsker.

Oppmøte for inviterte er fredag kveld for å delta på middag eventuelt oppstart på lørdag.

Reise

Det settes opp buss fra Lakselv, med start fra Lakselv kl 0800. Deltakerne fra Finnmark og Nord Troms plukkes opp underveis. Nærmere informasjon sendes de det gjelder.

Fly bestilles så tidlig som mulig, rimeligste alternativ.

Bilkjøring: Samkjøring benyttes såfremt det er mulig. Kr 3,50 pr km – eget reiseregningsskjema sendes etter påmelding og reiseregning med kvitteringer (PDF) gjøres opp etter landsmøtet.

Fest og moro

Det blir som vanlig en helg full av lærdom, strategiarbeid, nettverksbygging, glede og moro. Som de moderne mennesker vi er, vet vi at fest og moro blir det, også med moderate mengder alkohol. Nordkalottfolket dekker ikke drikke til maten.

Vi ønsker hjertelig velkommen til ei helg med faglig og sosialt påfyll, politikktutvikling og mye skøy.

For spørsmål, kontakt undertegnede!

Beste hilsen

Aina Borch

Partisekretær

Program tillitsvalgtsamling

Fredag 24. januar

1800-1900 Ankomst

1930 Velkomstmiddag, bli kjent og sosialt

Lørdag 25. januar

0900 - 0915 **Velkommen** v/ Leder Vibeke Larsen

0915 – 0930 **Hilsen fra fylkestingsgruppa i Troms og Sametingsgruppa**
v/ Toril Bakken Kåven, gruppeleder og parlamentarisk leder

0930 – 0950 **Erfaringer fra ett år på fylkestinget i Finnmark** v/ Magne Ek, gruppeleder

0950 – 1010 **Etiske retningslinjer** v/ Pia Wilhelmsen, medlemsansvarlig

1010 – 1030 **Sjøsamisk satsing** v/ Hilde Kathrine Nilsen

1030 – 1045 **Pause**

1045 – 1115 **Strategi for kraft, industri og infrastruktur** v/ Thomas A. Mølmann

1115 - 1200 **Hvem er vi og hvorfor er vi her?** v/ Toril Bakken Kåven, Partigründer

1200 - 1245 **Lunsj**

1245 – 1345 **Nordkalottfolket sett utenfra** v/ Per Selle, professor i sammenlignende politikk

1400 - 1500 **Valgkampen 2025**

- Innledning v/ Vibeke Larsen, leder
- «Mediene – venn og fiende» v/ John Arne Markussen, tidligere sjefredaktør i Dagbladet, nå rådgiver
- Handlingsplan for valgkampen v/ Aina Borch, partisekretær

1500 - 1600 **Workshop og Kaffepause**

- Innspill til politikken og strategiene våre

1600 -1645 **Oppsummering workshop**

1645 -1700 **Oppsummering** v/ Vibeke Larsen

1900 **Middag**

Det kan bli endringer i programmet hvis noen av forelesere ikke kan møte som avtalt.

Program landsmøte

Søndag 26. januar

0900 - 1200

1. Åpning av landsmøte v/ partileder Vibeke Larsen
2. Konstituering
 - a. Valg av møteleder(e)
 - b. To personer til å underskrive protokollen
 - c. Sekretær
 - d. Evt to personer til tellekorps
 - e. Godkjenning av delegater og hvem som er stemmeberettiget, jmf vedtak i Stammerådet.
 - f. Godkjenning av innkalling og saksliste.
3. Årsmelding og regnskap 2024
4. Politisk innledning & debatt
5. Behandling av saker:
 - Sjøsamisk satsing
 - Strategi for kraft, industri og infrastruktur
 - Språkrevitaliseringen må styrkes i de hardest fornorskede områdene
6. Valg av stammeråd, sentralstyre og valgkomite
7. Avslutning

Felles lunsj før avreise.

Årsmelding 2024

2024 har vært et år mellom to valg, fylkestings- og sametingsvalg, men til tross for dette har det vært høy aktivitet i Nordkalottfolket. Partiets popularitet har også i 2024 var økende og ved utgangen av 2024 har vi 879 medlemmer.

De folkevalgte gruppene på Sametinget, i Troms fylkesting og i Finnmark fylkesting skal ha en stor takk for å fremme Nordkalottfolkets politikk ut til velgere, gjennom respektive politiske organer og arenaer. I tillegg ser vi at regionlagene også har økt sin aktivitet og stiller opp med både medlemsmøter og åpne møter. Til sammen har vårt politiske budskap hatt kraft til å nå ut til velgerne.

Nordkalottfolket har etablerte regionlag med styrer i alle valgkretsene til sametingsvalget: Nordre, Gaisi, Avjovarre, Vesthavet, Østre, Sørsamisk og Sør-Norge. Regionlaget Nordre har flest medlemmer.

Gjennom samarbeid mellom regionlagene og sametingsgruppen er det blitt gjennomført til sammen 11 åpne møter og medlemsmøter i løpet av året 2024. 7 av disse møtene har blant annet tatt for seg forslaget til ny motorferdsellov. Disse møtene har bidratt til grunnlaget for [Nordkalottfolkets høringsuttalelse til NOU 2024:10 Ny motorferdsellov](#).

Partiet har i tillegg levert inn høringsuttalelse på [endring av reindriftsloven](#) og sendt direkte innspill til Stortingets næringskomite i tilknytning til deres behandling av kvotemeldingen: [Folk, fisk og fellesskap - en kvotemelding for forutsigbarhet og rettferdig fordeling](#) (se vedlegg 1).

Nordkalottfolket har hele tiden hatt intensjon om å legge til rette for etablering av ungdomsparti tilknyttet oss. I juni ble Nordkalottungdommen etablert, og Jan-Arvid Arnesen er ungdomspartiets valgte leder.

I løpet av høsten har partiet ansatt partisekretær i 80% stilling, med oppstart 2.januar 2025. Dette styrker vårt organisatorisk apparat og vi gleder oss til å kunne styrke blant annet medlemskontakten i 2025.

Nordkalottfolket tar det som en stor anerkjennelse av vårt arbeid at flere ønsker oss til Stortinget. Det viser at vi har en politikk som favner bredt, men ressursmessig er partiet ikke i stand til å stille til to valg denne gangen, og vil i 2025 prioritere sametingsvalget. Partiet har også valgt partileder Vibeke Larsen som partiets presidentkandidat foran sametingsvalg 2025.

Siden sist landsmøte 27.januar 2024 har sentralstyret avholdt 12 sentralstyremøter med totalt 25 saker, og det har vært avholdt 5 stammerådsmøter med totalt 24 saker.

Vibeke Larsen

Leder for Nordkalottfolket

Landsmøtesaker

1. Sjøsamisk satsing

Nordkalottfolkets politikk for å utvikle sjøsamiske samfunn. Se eget vedlegg.

2. Gode og trygge liv i nord

Nordkalottfolkets strategi for å utvikle et bærekraftig nord ved hjelp av kraft, industri og infrastruktur. Se eget vedlegg.

3. Etablering av systematisk språkopplæringsprogram i de hardest fornorskede områdene

Nordkalottfolket mener at vi i etterkant av sannhet- og forsoningskommisjonens rapport må styrke språkrevitaliseringen i de hardest fornorskede områdene. En naturlig konsekvens av dette er et målrettet opplæringsprogram for ikke-samisktalende foreldre med barn som lærer samisk på skole og i barnehage.

Nordkalottfolket mener det må utvikles et samisk opplæringsprogram for barn og foreldre slik at de kan lærer samisk språk sammen.

Det bør utvikles et samisk opplæringsprogram for å støtte ikke-samisktalende foreldre med barn som lærer seg samisk på skolen eller til barn som får samiskspråklig barnehageplass. Programmet bør ha som mål å bygge bro mellom språklæring og språkbruk, slik at samisk blir et språk som brukes både i og uten skolesammenheng, og på den måten styrke barnas samiske språktilhørighet

Samtidig som barn lærer språket i barnehage og på skole bør det jevnlig tilbys språkkurs til foreldrene, slik at de får grunnleggende kunnskaper i dagligdagse uttrykk og setningsstrukturer som er relevante for språkutviklingen. Programmet bør også tilby læringsressurser som bøker, videoer og digitale verktøy som hjelper foreldrene å øve på samisk hjemme og sammen med barna utvikles bruken av samisk språk. I tillegg må det også tilbys språkpedagoger som kan komme med tips og råd, og det må også avsettes midler for å frikjøpe foreldre fra jobb for å lære seg samisk språk sammen med barna.

Nordkalottfolket mener et opplæringsprogram der barn og foreldre lærer sammen, spesielt i områder som har gjennomgått stor grad av fornorskning vil være et positivt bidrag til språkrevitaliseringen og samtidig gi barna et stødigere grunnlag for å bruke samisk språk.

Regnskap 2024

Valg 2025

Valgkomiteens innstilling

Valgkomiteen startet sitt arbeid med første møte 10. november 2024. Det ble sendt ut forespørsler til alle som sto på valg med spørsmål om vilje og motivasjon til å stå videre på lista. I tillegg har regionstyrene fått komme med forslag til valgkomiteen. Retningslinjene for valgkomiteen er fulgt og det foreslås kandidater med variert kompetanse og god motivasjon, samtidig som kjønn og geografisk spredning er ivaretatt. Valgkomiteen har foreslått kandidater ut fra hvem det tenkes vil bidra til positiv utvikling for partiet, både organisatorisk og utad mot medlemmer og media, samt kan ta lederskap og som står stødig når det stormer.

Valgkomiteen har valgt å ikke endre så mye på Stammerådets medlemmer nå rett før et så viktig valg som Sametingsvalget, fordi det er ønskelig med kontinuitet og at arbeid som er startet fortsetter, samtidig er det nyttig å få inn ny kompetanse og nye perspektiver. Valgkomiteen tror at nye medlemmer til Stammerådet, som Geir Johnsen, kan bidra både organisatorisk og politisk for Nordkalottfolket. Han har også en bred politisk erfaring både gjennom Sametinget og fylket og har sittet i flere komiteer og utvalg. Leder i valgkomiteen valgte ikke gjenvalg og der ønsker valgkomiteen at det kommer inn en leder som kjenner organisasjonen godt og er strukturert og grundig i sine vurderinger, og at geografisk spredning har mindre betydning for medlemmer i valgkomiteen. Ingvild Iversen har ikke hatt innvirkning i valgarbeidet som har med Roger Iversen å gjøre, der har Ulf Tore Johansen og Vidar Holmgren tatt avgjørelser i egne møter.

Kjennskap til organisasjonen, interesse, personlige ferdigheter og kapasitet har vært egenskaper som valgkomiteen har lagt vekt på. I tillegg er krav i hovedvedtektene om minimum tre måneders medlemskap for å kunne være i tillitsverv i Nordkalottfolket, samt krav om å ikke inneha tillitsverv i organisasjoner som konkurrerer med Nordkalottfolket.

Det har vært god dialog med aktuelle kandidater, og alle kandidater har samtykket til innstillingen.

Valgkomiteen har foretatt en total vurdering basert på kriteriene som nevnt og utarbeidet følgende innstilling til valg:

Valgkomiteen innstilling til Stammerådet

1	Vibeke Larsen	Leder	2026
2	Knut Wingstad	Organisatorisk nestleder	2027
3	Knut Einar Kristiansen	Politisk nestleder	2026
4	Elin Hesjevik	Styremedlem	2027
5	Roger Iversen	Styremedlem	2027
6	Geir Johnsen	Styremedlem	2027
7	May Kristin Knutsen	Styremedlem	2026
8	Gry H. Warth	Styremedlem	2026
9	Torfinn Johansen	Styremedlem	2027
10	Odd Roar Strømme	Styremedlem	2027
11	Hilde-Kathrine Nilsen	Styremedlem	2026
	Vara		
1	Knut Arnesen	1 vara	2027
2	Lisa Vidal	2 vara	2026
3	Steve Pettersen	3 vara	2027

Valgkomiteen innstilling til Sentralstyret

1	Vibeke Larsen	Leder	2026
2	Knut Wingstad	organisatorisk nestleder	2027
3	Knut Einar Kristiansen	politisk nestleder	2026
4	Elin Hesjevik	styremedlem	2027
5	Roger Iversen	styremedlem	2027

Valgkomiteen innstilling til Valgkomite

1	Kjellrun Wilhemsen	Leder	2027
2	Ulf Tore Johansen	Nestleder	2026
3	Ingvild Iversen	Medlem	2026

Tillegg under valg

1. Fra politisk nestleder til 2.nestleder

I landsmøtet 2023 opprettet man politisk nestleder som rolle. Slik Nordkalottfolket har utviklet seg har stammerådet flere politiske folkevalgte ledere som del av partiet ledelse. Politisk nestleder blir dermed en rolle uten innhold. Imidlertid er det bruk for å ha to nestledere som kan bidra i organisering og koordinering av virksomheten.

Forslag til vedtak:

Landsmøtet 2025 bytter rollen politisk nestleder til 2.nestleder.

2. **Bytte av medlem i Nordkalottfolkets valgkomite**

I etterkant av valgkomiteens innstilling er Ulf Tore Johansen valgt som Nordkalottfolkets visepresident for sametingsvalg 2025. Ulf Tore Johansen ønsker derfor å fratre valgkomiteen 1 år før oppsatt tid.

Forslag på nytt medlem i Nordkalottfolkets valgkomité frem til 2026:
Jan-Arvid Arnesen

Vedlegg 1 Sjøsamisk satsing

Sjøsamisk satsing

Nordkalottfolkets politikk for å utvikle sjøsamiske samfunn

Vedtatt av stammerådet 10.1 og oversendt landsmøtet til behandling 26.1.25

Nordkalottfolkets målsetning er å sikre bærekraftige og levedyktige sjøsamiske samfunn for fremtidige generasjoner. Med begrepet sjøsamiske samfunn definerer Nordkalottfolket hele det kystsamiske området og befolkningen som definerer seg selv som sjøfinner.

Sjøsamiske samfunn har gjennom tidene vært sterkt tilknyttet havet og dets ressurser, men disse samfunnene har også hentet sitt utkomme fra både innmark og utmark og har stolte fiskarbone-tradisjoner. Sjøsamiske samfunnene kjennetegnes ofte av at de dynamiske og har utviklet næringsveier og levemåter etter storsamfunnets endringer.

Den sjøsamisk kultur leveres og revitaliseres best der kulturen lever i hverdagen, og det er derfor viktig at sjøsamiske samfunn gis forutsetninger for å være levedyktig og bærekraftig for fremtidige generasjoner.

Dessverre kjennetegnes mange sjøsamiske samfunn av negativ befolkningsutvikling og nedleggelse av både private og offentlige tilbud. Det er mange faktorer som påvirker utviklingen og flere faktorer er negativt selvforsterkende i kampen for levedyktige samfunn.

Sentralisering er en stor del av sjøsamiske samfunns utfordringer. Verdiskapning i fiskeriene flyttes fra kystsamfunnene til trålerflåten og til andre plasser, og arealkonfliktene mellom samiske tradisjonelle næringer og ny næring preger utviklingsdebatten. Det samme kan sies om oppbygging av infrastruktur som har positiv samfunnsmessig effekt.

Nordkalottfolket definerer tre områder; tilflytting, bo- og blilyst og den sjøsamiske kulturen som spesielt viktig for å sikre bærekraftige sjøsamiske samfunn for fremtidige generasjoner.

Forsterke og opprettholde den sjøsamiske identiteten skjer best igjennom bevaring av eksisterende kultur og språk, forsterke og revitalisere det tapte. Dette gjøres gjennom å skape levende sjøsamiske samfunn.

Tilflytting

Utvikling av næringer og arbeidsplasser er den viktigste faktoren for å gjøre distriktene attraktive til å flytte til og bli boende i. Stor variasjon i type arbeidsplasser gir stabil bosetning og et innovativt arbeidsliv. Den lokale bærekraften skapes gjennom en bosetning som både er variert med tanke på alder, interesser, utdanning og arbeid. Et variert nærings- og arbeidsliv er derfor essensielt for å et levende sjøsamisksamfunn med bærekraft inn i fremtiden.

Nordkalottfolket vil:

- Kreve at kystbefolkningens rett og adgang til havets ressurser stadfestes, og at ressursene kommer kystbefolkningen til gode. Samt kreve at videreføring av ressursene skal skje i distriktene der ressursene tas opp.

- Sørge for at Sametingets bruk av innsigelsesmyndighet også ivaretar sjøsamisk behov for utvikling av variert næringsliv.
- Arbeide for avbyråkratisering og støtte til småskalaprodusenter og unge gründere, samt tilrettelegge for næringsklynger og kompetanseheving.
- Arbeide for økt risikokapital og statlige arbeidsplasser til regionen, samt flere statlige stedsuavhengige arbeidsplasser.
- Legge til rette for vitalisering av utmarksnæring samt arbeide for økt natur- og kulturturisme gjennom kyst- og fjellstuer.
- Arbeide for at kystjordbruket både blir attraktivt og lønnsomt og sikre at vi bevarer utmarka gjennom aktiv politikk for utmarksbeite og opprettholdelse av kulturlandskapet. I tillegg til at bruk er beste form for vern, er jordbruket viktig for landsdelens beredskap og matsikkerhet.
- Arbeide for gunstige lånebetingelser og tilskuddsordninger for unge som ønsker å etablere seg i distriktene.
- Ansvarliggjøre statlig eierskap i kommersielle firma slik at kontrakter skaper varige arbeidsplasser i nord.
- Sikre at Sametinget er en seriøs forhandlingspart ved etablering av store industriprosjekt i sjøsamiske områder.
- Vurdere hvert enkelt utbyggingsprosjekt innenfor energi og annen industri, ut fra bærekraft, samfunnsmessige hensyn og naturinngrep, med formål om økt bosetting og stabil samfunnsutvikling i distriktene.
- Arbeide for at distriktene får sin andel i verdiskapningen tilbake i form av blant annet infrastruktur som fremmer næring og positiv befolkningsutvikling.

Bo- og blilyst

Bo- og blilyst handler om å skape attraktive bo- og leveområder, både lokalt og regionalt. De fleste plasser i nord må ungdom reise fra hjembygda for utdanning, og da er det viktig at de kommer tilbake etter endt utdanning. Ungdom uten følelse av stolthet og tilknytning til oppvekststed vil ikke søke tilbake etter endt utdanning.

Bo- og blilyst er avhengig av både de kommunale velferdstjenestene, oppvekstsvilkår, muligheter til å dyrke interesser og ikke minst kveldsøkonomi. Bolyst er essensielt for å få ungdom tilbake etter endt utdanning og holde folk boende i lokalsamfunnene.

Nordkalottfolket vil:

- Arbeide for å sikre utdanningsmuligheter nærmest mulig hjemstedet, inkludert videregående utdanningsmuligheter og yrkesfaglige tilbud.
- Samarbeide med høyere utdanningsinstitusjoner for å etablere satellittcampuser i distriktene, samt utvikle utdanningsløp som samsvarer med behov i nord.
- Være en tydelig politisk stemme for at veier og samferdsel skal gjøre det enklere å pendle og reise mellom distriktene og sentrale områder.

- Fremme behovet for grunnleggende tjenester som helse, utdanning og offentlig transport i lokalsamfunnene.
- Arbeide for bo- og bilyst fra vugge til grav i alle lokalsamfunn
- Arbeide for egen utmarkslov som ivaretar lokalbefolkningens og utmarksnæringsutøverens rett til å utnytte naturressursene.
- Kreve at motorferdselloven endres så den er i samsvar med vår levemåte og gir folk reell mulighet til sanking, matauk og bruke naturen.
- Arbeide for at Reindriftsloven som fremmer likeverdighet i utmarka, at Plan- og bygningslov ivaretar sjøsamisk bo- og byggetradisjoner og at Naturmangfoldsloven ivaretar lokalbefolkningens rett til ressursene.
- Arbeide for gunstig etableringsordninger for boligbygging i distriktene

Den sjøsamiske kulturen

Den sjøsamiske kulturen er en unik og verdifull del av vår alles kulturelle mangfold. Denne kulturen har lange røtter som strekker seg tilbake i århundrer, og er preget av et nært forhold til havet, fiske og naturen samt omstillingsevne.

Den sjøsamiske kulturen har vært utsatt for hard fornorskning, og står i fare for å bli fullstendig rasert på grunn av dagens fiskeripolitikk, sentralisering, fraflytting og mangelfull satsning på stedlig kultur i sjøsamiske samfunn.

I tillegg til å legge til rette for en sterk og levende sjøsamisk kultur gjennom bærekraftige lokalsamfunn må det igangsettes tiltak på både institusjonsnivå og i offentlig forvaltning for å ivareta sjøsamisk behov for revitalisering og vitalisering av sjøsamisk kultur og språk.

Nordkalottfolket vil:

- Etablere flere samiske språk- og kulturinstitusjoner i sjøsamiske områder
- Prioritere Sametingets språk- og kulturmidler til sjøsamiske områder
- Inkludere sjøsamisk duodji i Sametingets duodjisatsing
- Arbeide for kunnskapsløft av både kommunepolitikere og administrative ansatte slik at de forstår og ivaretar sjøsamiske behov i alle områder.
- Bidra til å være en politisk stemme for kommuner i sjøsamiske områder i forbindelse med samisk opplæringstilbud.
- Igangsette rekrutteringsprogram for samisklærere, fra barnehagenivå og opp til og med videregående nivå.
- Arbeide for å gi både foreldre og barn i sjøsamiske områder muligheter til å lære samisk språk sammen
- Igangsette tilskuddsordning som gir muligheter for å etablere sjøsamiske kulturbarnehager, ikke bare samiskspråklige barnehager.

Nordkalottfolkets oppgave er å skape
gode og trygge liv i nord

Vedlegg 2 Gode og trygge liv i nord

Gode og trygge liv i nord

Nordkalottfolkets strategi for å utvikle et bærekraftig nord ved hjelp av kraft, industri og infrastruktur

Vedtatt av stammerådet 10.1 og oversendt landsmøtet til behandling 26.1.25

En visjon for nord: Fremtid gjennom verdiskapning

Nordområdene står overfor store utfordringer tilknyttet fraflytting og mangel på arbeidskraft og økende kompetansegap.

Arbeidsplassutviklingen i Nord har hatt en blandet utvikling de siste årene. Siden 2000 har antall arbeidsplasser i næringslivet økt med 10,7 %, mens offentlig sektor har hatt en vekst på 16,7 %¹. Til tross for denne veksten, har nord hatt en lavere vekst i antall arbeidsplasser sammenlignet med resten av landet.

En av utfordringene i regionen er mangel på kvalifisert arbeidskraft. Bedrifter i nord sliter med å finne kvalifiserte ansatte, noe som forverres av lav arbeidsledighet og et økende kompetansegap. Dette gjør rekruttering utfordrende for mange bransjer.

På den positive siden, har nord potensial til å bli et senter for innovasjon og bærekraftig utvikling, spesielt med fokus på fornybar energi og industrietableringer i tilknytning til dette. Nord har også en sterk utmarkskultur og store fornybare og ikke fornybare naturressurser som kan utgjøre grunnlaget for næringsutvikling. I tillegg er nord geografisk plassert sentral i dagens urolige og geopolitiske landskap, og det bør være myndighetenes målsetning å legge til rette for et best mulig totalforsvar og beredskap av nordområdene.

I en tid hvor vi står overfor både utfordringer og muligheter, har Nordkalottfolket en klar visjon om økt verdiskapning og økt bosetning i nord. Sammenhengen mellom verdiskapning og bosetning er kompleks og gjensidig avhengig av hverandre.

Nordkalottfolket mener økt verdiskapning vil legge til rette for sterke og bærekraftige samfunn i nord. Politikken må legge til rette for balansert og bærekraftig verdiskapning i nord samtidig som vi ivaretar folkets behov for å ivareta både egen kultur og utmarksbruk. På den måten kan vi skape en fremtid for nord - for alle folkegrupper og næringer i nord.

Kraft og industri og arealer

Kraftproduksjon og -distribusjon krever arealer, men er også grunnlaget for bosetting og arbeidsplasser.

Bruk av areal til energi og industri skal gjøres i et samvirke med lokalbefolkningen, være faktabasert og gi verdiskapning tilbake til samfunnet.

Industri spiller en stor rolle i å forme samfunnet gjennom næringsutvikling og arbeidsplasser. Når bedrifter etablerer seg i et område, tiltrekker de seg arbeidskraft og gir folk muligheten til å bo og jobbe lokalt. Dette styrker lokalsamfunn og gir folk økonomisk trygghet. Industriens produksjon av varer og tjenester har økonomisk verdi. Dette bidrar til lokal og nasjonal økonomi og gir inntekter til både bedrifter og samfunnet.

Industri driver teknologisk utvikling og innovasjon. Dette fører til effektivisering, nye produkter og økt verdiskaping. Samtidig krever industrien god infrastruktur som veier, havner og energiforsyning. Industrietableringer forbedrer tilgjengeligheten og gjør området mer attraktivt for bosetning.

Nordkalottfolket mener en bærekraftig industri- og kraftutvikling må ivareta både miljø og kultur, samt lokalbefolkningens og samiske rettigheter og interesser. Bærekraften finnes i balansen mellom økonomisk vekst og ansvarlig ressursbruk.

Infrastruktur er limet i ethvert samfunn

Fysisk infrastruktur omfatter transportsystemer som veier, jernbaner og flyplasser, samt energiproduksjon, kommunikasjonsnettverk og vann- og avløpssystemer. Veier og jernbaner gir raskere transport av varer og mennesker, mens elektrisitetsnett og internett er grunnleggende for moderne liv.

Sosial infrastruktur involverer offentlige tjenester som utdanning, helsevesen, politi og brannvesen. Sosial infrastruktur bidrar til å opprettholde velferden i samfunnet.

Nordkalottfolket mener økt tilgjengelighet og mobilitet gjennom forbedring av veier, jernbaner og flyplasser vil bidra positivt til bærekraftige samfunn i nord.

Nordkalottfolkets mål

Nordkalottfolkets mål er å bygge bærekraftige samfunn i nord for fremtidige generasjoner. Det skal være attraktivt og trygt å bo og arbeide i nord. De kommunale tilbudene skal være likeverdig som ellers i landet, og vi skal sikre innbyggerne i nord gode liv, noe som også inkluderer å ivareta naturbrukskulturen som ligger til landsdelen.

Nordkalottfolkets strategi

Nordkalottfolket vil være en premissleverandør for utvikling i nord. Gjennom politisk ansvarlighet, forhandlingsmakt og politisk makt vil Nordkalottfolket forhandle med både private og offentlige initiativer for kraft- og industrietableringer i nord.

Handlingspunkter

4. Faktabasert debatt og beslutning

- Alle beslutninger må være basert på fakta og konsekvensanalyser med både fordeler og ulemper.

5. Politisk ansvar

- Å ta samfunnsansvar er å inngå i dialog og sette premisser for utviklingen i nord. Vi vil aldri starte en dialog med å si nei – det er det samme som å si at vi ikke er interessert i å utvikle nord. Å ta politisk ansvar er å la seg bli opplyst om både negative og positive sider og sørge for at samfunnskontrakten mellom næringsinteresser, offentlig forvaltning og befolkningen opprettholdes til fordel for befolkningen. Nordkalottfolket mener samfunnsansvar er å se hele bildet før avgjørelse fattes.
- Nord er en ressurs for Norge AS. Våre ressurser og områder må behandles som den ressursen den er. Samfunnskontrakten om at nærheten og naturressursene skal komme lokal befolkningen til gode må komme bedre frem i sentral politikk.
- For å bygge et bærekraftig nord, må vi utnytte våre rike naturressurser på en ansvarlig måte. Dette gjør vi gjennom å sette politiske krav og bidra i forhandlinger med både offentlige og private etableringer.

6. Prioritering av kraft basert på samfunnsnytte og behov

- I våre vurderinger vil vi ta hensyn til samfunnsnytte og behov. Dette inkluderer å fastsette kriterier for tildeling av kraftproduksjon basert på faktorer som befolkningstetthet, industrielle behov og viktige samfunnsfunksjoner.
- Vår oppgave er også å sørge for billigst mulig kraft og god arbeidsplassutvikling til befolkningen, og vi vil arbeide for å få bort enhver form for kraftspekulering som dagens marked tillater.
- Kraft produsert i eget land er en del av våre felles ressurser, og vi vil jobbe for at all kraftproduksjon i eget land har norsk eierskap.
- Oppdeling av nord i to kraftprisområder vil dele nord i to og gi uheldige konsekvenser på pris, tilgang og næringsutvikling. Vi sier nei til to prisområder i nord.

7. Arealforvaltning

- Vi vil bidra til å utforme forvaltningspraksis som fortetter allerede utbygde områder. For eksempel kan eksisterende industriområder utvides med energiutbygginger.

8. Lovendringer

- Kompensasjon til lokalbefolkningen: Vi vil arbeide for lovpålagt kompensasjon til lokalbefolkningen når arealer avgis til utbygging av kraft eller infrastruktur. Dette kan være en økonomisk kompensasjon eller andre goder.
- Sametingets innsigelser og samisk samfunn: Vi vil gjennomgå Sametingets innsigelsesmyndighet. Sametinget må ansvarliggjøres for sine innsigelser og Sametinget på pålegges å utrede hele det samiske samfunnets interesser i både kraft- og industrietableringer.

- Reindrifftslov: Vi vil endre loven slik at utviklingen i næringen blir økonomisk, økologisk og kulturell bærekraftig. I dag har ekspansiv reintlallsutvikling lagt beslag på nye områder. Reindrifftsnaeringens makt og myndighet er asymmetrisk med øvrig befolknings medbestemmelse og dette går hardt utover den generelle samfunnsutviklingen i nord.

9. Økonomiske rammevilkår kan legge til rette for

- Stimulering av økt bruk av solenergi og gjenbruk av varmeproduksjon.
- Investeringer i teknologi og infrastruktur kan bidra til å effektivisere eksisterende vannkraftverk og fremme bygging av småkraftverk.
- Støtte til forskning og utredning av alternative kraftkilder, slik som kjernekraft eller andre fornybare energikilder. Dette kan bidra til å diversifisere energiproduksjonen.
- Økonomiske insentiver for å redusere energiforbruket på boliger og industri.

10. Kompetanse og kapital

- Næringsklynger og kompetanseheving: Vi vil arbeide for å legge til rette for næringsklynger der bedrifter samarbeider om kunnskap og ressurser, vi vil også arbeide for å tilrettelegge for å investere risikokapital i kompetanseheving i nord.
- Risikokapital og investeringer: Vi vil arbeide for økt tilførsel av risikokapital til næringsutvikling i nord. Bruke statlig eierskap og offentlige innkjøpsavtaler til å opprette lokale og regionale langsiktige leverandøravtaler både for industri og offentlig innkjøp.
- Stedsuavhengige arbeidsplasser: Vi vil arbeide for økt bruk av desentraliserte statlige arbeidsplasser i nordområdene.

11. Bærekraft og mangfold:

- Miljø og nullutslipp: Vårt utgangspunkt er at all industriutvikling skal ha nullutslipp som utgangspunkt.
- Samiske interesser: Vi er tydelig på at samiske interesser inneholder mer enn reindrift, og vi vil jobbe for at hele det samiske samfunnet skal inkluderes i begrepet samiske interesser og rettighetshavere.

12. Infrastruktur og utdanning

- Utdanning og lærlingeplasser: Vi vil sikre utdanning og lærlingeplasser for å bygge opp kompetansen i nordområdene. Gjennom dialog og samarbeid med industri vil vi sikre lærlingeplasser.

Nordkalottfolkets oppgave er å skape gode og trygge liv i nord

Vedlegg 3 Fisken, folket og samfunnet

Fisken, folket og samfunnet

Nordkalottfolkets fiskeripolitikk

Vedtatt av Sametingsgruppa september 2024

Innhold

Innledning.....	24
Vektleggingsregel for sjøsamisk samfunn.....	25
Kystfiskeordningen og fjordfiskeremda	26
Konsekvensutredninger og konsultasjonsrett.....	26
Tradisjonelt laksefiske	27
Rekruttering av kvinnelige fiskere	27
Fellesskapets kvoter.....	27
Ressursrentebeskatning.....	28
Inntektsgrenser.....	28
Nye fiskearter og lokal verdiskapning	29
Samfiske i åpen gruppe	29
Fra høykarbon til lavkarbon i fiskeriene	29
Turistfiske i sjø.....	30

Innledning

Fiskerinæringen er av stor betydning for norsk økonomi, og for verdiskaping, bosetting og arbeidsplasser langs hele kysten. Fisken tilhører fellesskapet og Nordkalottfolket mener den skal forvaltes slik at den også i fremtiden utgjør et grunnlag for bosetting og arbeidsplasser.

Fiskerinæringen har de siste 20 årene utviklet seg til en svært lønnsom næring. Denne utviklingen har blitt fremmet ved hjelp av et kvotesystem som har hatt lønnsomhet i næringen som eneste målsetning. Men denne utviklingen har ført til kapitalisering og privatisering av fellesskapets fiskeressurser. Antall fiskefartøy med fisketillatelse har falt med 35% siden 2004, og flåten er blitt mindre variert.

Denne privatiseringen gjør inngangskostnadene til fiskeriene svært høy, og fisken, som i lov er definert til å være fellesskapets ressurs, er privateid og på svært få hender. Bindingen mellom fiskeren og fartøyet er i oppløsning når man i større grad tillater lavere grad av fiskereide fiskefartøyer i flåten. Den samme negative utviklingen ser vi på bindingen mellom kvote og fiskefartøy. Utviklingen har også lagt små kystsamfunn øde.

Havressursloven har en firedelt målsetning. Forvaltningen av fiskeressurser skal være bærekraftig, den skal være samfunnsøkonomisk lønnsom, næringen skal ha lønnsomhet og forvaltningen skal bidra til bosetting og arbeidsplasser ved kysten. I midlertidig ser Nordkalottfolket at prioriteringen av lønnsomhet i næringen har nedprioritert målsetningen om bosetting og sysselsetting langs kysten. Nordkalottfolket mener samfunnskontrakten mellom hav og land dermed er brutt til fordel for lønnsomhet og kapitalens makt.

Nordkalottfolket mener vektlegging av Havressurslovens målsetning om bosetting og arbeidsplasser langs kysten må prioriteres og vil legge vekt på tiltak og politikk som bidrar til bosetting og arbeidsplasser langs kysten.

Adgang til kystnære fiskeressurser og havdeling

Nordkalottfolket mener at det er viktig å etablere permanent havdeling med begrensede dispensasjonsmuligheter. Dette tiltaket er avgjørende for å beskytte kystnære områder mot inntrenging av havfiskefartøy.

I dag står fjordfiskerne overfor en utfordring der de må konkurrere med havfiskefartøy om ressursene i kystnære farvann. Dette strider direkte mot Deltakerlovens formål, som er å tilpasse fiskeflåtens fangstkapasitet til ressursgrunnlaget, sikre bosetting og arbeidsplasser i kystdistriktene, samt legge til rette for at høsting av marine ressurser kommer kystbefolkningen til gode.

Nordkalottfolket foreslår følgende havdeling:

Fartsområde kystfiske – tillates fiske kun for fartøyer under 15 meter

Fartsområde for fjordfiske – tillates fiske kun for fartøyer under 11 meter

Ved å fastsette permanent havdeling og begrense dispensasjonsmulighetene, kan vi oppnå flere fordeler:

1. Beskyttelse av kystnære områder: Havdeling vil bidra til å bevare kystens økosystemer og sikre bærekraftig fiske.
2. Fremme lokal verdiskapning: Ved å begrense tilgangen til kystnære farvann, gir vi lokale fiskere bedre muligheter til å opprettholde sine arbeidsplasser og bidra til lokalsamfunnene.
3. Stimulere til omstilling: Havdeling kan også være et incitament for havfiskefartøyene til å søke alternative fiskeområder og tilpasse seg endrede forhold. Nordkalottfolket mener at det er på høy tid at myndighetene tar hensyn til deres bekymringer og ber om permanent havdeling med begrensede unntaksmuligheter.

Vektleggingsregel for sjøsamisk samfunn

Ved innføring av kvotesystemet i 1990 ble fjordfiskerne kastet på land. Kystsamfunnene gikk i oppløsning, og den sjøsamiske kulturen ble ytterligere forringet ved hjelp av denne statlige kvotepolitikken.

Som oppfølging av Finnmarksloven ble kystfiskeutvalget nedsatt, nettopp med mål om sikre rettigheter og tiltak som har positiv effekt for sjøsamisk kultur og samfunn. «NOU 2008:5 Retten til fiske i havet utenfor Finnmark» ble avlevert i februar 2008 og utvalgets forslag er delvis fulgt opp gjennom Havressurslova, Deltakerloven samt kystfiskeordningen.

I ettertid har også Riksrevisjonen gjennom «Undersøkelse av kvotesystemet i kyst- og havfisket mellom 2004-2018» konkludert med at dagens kvotesystem har bidratt til negative konsekvenser for fiskeriaktiviteten i mange kystsamfunn.

Kystsamfunn er bærebjelker for sjøsamisk kultur, vil ikke ha rygg til å bære nok en kraftig reduksjon av kvoter i de minste fartøygruppene. Det er disse fartøyene som pumper blod inn i kystsamfunnene og de ulike sjøsamiske lokalsamfunnene.

Om disse fartøygruppene skal ta 31% reduksjon i kvotene vil det høyst sannsynlig bety at vi får nok en omgang der fjordfiskerne blir kastet på land og vi får en ytterligere forringelse av kystsamfunnene og sjøsamisk kultur og samfunn.

Nordkalottfolket viser til Havressurslovas § 11, 6. ledd. Loven pålegger myndighetene til å legge vesentlig vekt på samisk bruk, og hva denne bruken har å si for samiske lokalsamfunn ved tildeling av kvoter og andre reguleringer av marine ressurser.

Denne vektleggingsregelen gjelder for hele virkeområdet som er fastslått i Deltakerloven § 21, 3.ledd.

Nordkalottfolket forventer at denne vektingsregelen iverksettes ved fordeling av kvoter for kvoteåret 2025.

Kystfiskeordningen og fjordfiskeriemda

Nordkalottfolket vil påpeke at kystfiskeordningens totalkvote er et forvaltningsmessig tiltak som skal bidra til å at Havressurslovens formål og vekting av sjøsamisk kultur oppfylles.

Minimumskvoten på 3000 tonn har stått i ro siden 2011, og den kan ikke sies å være progressiv opp imot målsetning om å ivare ta sjøsamisk fiskeri og kultur.

Nordkalottfolket mener oppfølging av målsetningen med Prop. 70 L (2010-2011) krever at denne minimumskvoten økes, dette i henhold til intensjonene i denne Stortingsproposisjonen. Nordkalottfolket mener at minimumskvoten i denne ordningen bør være på 8000 tonn. Dette vil bidra til økt aktivitet på land. Når det geografiske området for kystfiskeordningen utvides må minimumskvoten økes.

Nordkalottfolket mener kystfiskekvoten må økes og det geografiske virkeområdet utvides. Den garanterte kvoten på hyse og sei må økes for sjarkflåten, og Fjordfiskeriemda må få økte økonomiske rammer for sitt arbeid.

Konsekvensutredninger og konsultasjonsrett

Konsekvensutredninger om hvordan endringer i fiskeripolitikken påvirker sjøsamisk fiskeri og kultur må bli avgjørende del av myndighetenes beslutningsgrunnlag. Det er viktig at dette blir en fast og ordinær praksis fremover.

Vi ser tydelig at fiskeripolitikken har direkte innvirkning på sjøsamisk kultur, spesielt gjennom reguleringene av fjord- og kystflåten. Det er imidlertid bekymringsverdig at slike konsekvensutredninger ikke gjennomføres på forhånd. Nordkalottfolket forventer at myndighetene følger opp Riksrevisjonens henstilling om å integrere konsekvensutredninger som del av beslutningsgrunnlaget.

Nordkalottfolket oppfordrer myndighetene til å gi den sjøsamiske fiskerierorganisasjonen Bivdu konsultasjonsrett når det gjelder fiskerispørsmål som påvirker fjord- og kystflåten. På samme måte som NRL representerer reindriftnæringens interesser, er Bivdu en viktig talsperson for sjøsamisk fiskeri. Dette vil bidra til en mer inkluderende og helhetlig beslutningsprosess som tar hensyn til alle relevante parter.

Tradisjonelt laksefiske

Nordkalottfolket er bekymret for villaksen. Våre lakseelver er ynglingsplass for brorparten av den nordatlantiske laksestammen. Når fisket reguleres i lakseelvene, må alle ta sin del av reguleringene.

Det har de siste årene kommet kraftig innskrenkning i fisketid for kilenot, som er tradisjonsrik sjøsamisk måte å fiske laks på. Det tradisjonsrike fiske etter laks blitt offer for restriksjoner, og er sterkt skadelidende som sjøsamisk kulturbærer. Det tradisjonelle fisket må ha forrang i reguleringer, da laksefisket i elv og sjø er sterke kulturbærere.

Vi må samle fiskere fra både elv og sjø for å kjempe mot de virkelige truslene, slik som laksens predatorer, forurensning og påvirkning fra industri som for eksempel oppdrett. Minst like viktig er det å få økt kontroll med ulovlig laksefiske i havet, og strengere sanksjoner for de som driver ulovlig fiske og på den måten ødelegger for de seriøse laksefiskerne.

Rekruttering av kvinnelige fiskere

Rekruttering av kvinnelige fiskere er viktig av flere grunner. For det første er likestilling essensielt for et bærekraftig samfunn. Ved å inkludere flere kvinner i fiskerinæringen, sikrer vi at begge kjønn har like muligheter til å bidra og dra nytte av ressursene. Kvinner bringer også med seg ulike perspektiver og ferdigheter som kan berike næringen. Mangfold i arbeidsstyrken kan føre til innovative løsninger og bedre beslutningstaking.

Videre er det viktig å ha en bred rekrutteringsbase for å opprettholde en bærekraftig fiskerinæring. Ved å inkludere kvinner, sikrer vi at næringens tilgang til aktive fiskere. Dette vil kan bidra til langsiktig vekst og stabilitet. Kvinner som deltar i fiskerinæringen vil også bidra til økonomisk vekst i lokalsamfunnene, noe som skaper bærekraftige lokalsamfunn.

Til slutt vil kvinnelige fiskere fungere som rollemodeller for yngre generasjoner, og inspirere flere jenter til å vurdere en karriere i fiskerinæringen. Ved å rekruttere flere kvinnelige fiskere, kan vi skape en mer inkluderende, innovativ og bærekraftig næring som reflekterer samfunnet som helhet.

Nordkalottfolket forventer at myndighetene prioriterer kvinner i rekrutteringskvoteordningen.

Fellesskapets kvoter

Nordkalottfolket mener dagens kvoteordning har fratatt kysten rett til fiske. Adgangen til å omsette fiskekvoter må i fremtiden avsluttes, da denne kvoteomsetningen går på bekostning av fellesskapet og privatiserer fellesskapets

marine ressurser. Dette er en privatisering av fellesskapets goder som skaper skjevheter langs kysten.

Nærheten til ressursen blir underliggende kapitaltilgangen, og samfunnskontrakten om at nærhet til ressursen som grunnlag for verdiskapning i lokalsamfunnet blir brutt gjennom denne politikken.

Nordkalottfolket mener det bør være ulovlig å omsette fiskekvoter, og dersom man skal fortsette med omsettelige kvoteordning må man legge inn et fratrekk av kvoten for hver gang kvoten omsettes. Nordkalottfolket foreslår at det legges inn et minimum 20% fratrekk fra fartøyskvoten ved omsetningen. Dette fratrekket føres tilbake til fellesskapet og reforderes til eksempelvis rekrutteringskvoter.

Ressursrentebeskatning

Foredling av fiskeråstoff spiller en avgjørende rolle i skrapingen av lokale arbeidsplasser og verdiskapning. Denne industrien er en bærebjelke for kystsamfunnene, og Nordkalottfolket mener det er nødvendig å innføre ressursrentebeskatning på fiskeråstoff som ikke foredles i fangstområdet.

All fangst er merket, MSC-godkjent og kan tilskrives fangstområdene, og det er derfor mulig å spore fisken fra ripe til forbruker. Nordkalottfolket presiserer at fersk rund fisk på is til konsum skal unntas ressursrentebeskatning, da dette gir kystflåten inntekt og kystsamfunnene sysselsetting og bosetning.

En slik beskatning vil ha positive konsekvenser for kystområdene ved å støtte vedlikeholdet av fjord- og kystflåtens infrastruktur. I tillegg er det viktig å erkjenne at det grønne skiftet også krever omstilling i fjord- og kystflåten.

Ved å implementere ressursrentebeskatning kan vi bygge ut infrastruktur og gi økonomisk støtte til nødvendige endringer i flåten. Dette er et viktig skritt for å sikre en bærekraftig fremtid for kystsamfunnene og for å opprettholde den verdifulle sjømatindustrien i Norge.

Inntektsgrenser

Inntektsgrensene for å bli innlemmet i fiskerimantallet og for å bli innlemmet i Blad A og B har stått i ro i mange år.

Nordkalottfolket mener disse inntektsgrensene må justeres, og at kombinasjonsdrift mellom primærnæringer bør unntas disse inntektsgrensene. Eksempelvis vil en ansatt som mannskap på havgående fartøy være unntatt disse inntektsgrensene, mens en fjordfisker som kombinerer fisket med jordbruk ikke har den samme beskyttelsen for sin kombinasjonsdrift.

Sjøsamiske næringstradisjoner har alltid vært knyttet til kombinasjoner mellom ulike primærnæringer. Dagens regelverk er derfor svært ødeleggende for sjøsamiske tradisjonelle næringskombinasjoner.

Nye fiskearter og lokal verdiskapning

Klimaendringer gir varmere hav og nye fiskearter vil komme til også til sjøsamiske områder. Nordkalottfolket mener fjordfiskerne skal ha førsterett til å utnytte disse artene og man skal følge samme prinsipp som man innførte i kongekrabbefisket. De som har størst ulempe med arten skal prioriteres i forvaltningen. Eksempelvis er det naturlig at sjølaksefiskerne og yrkesfiskere får tilgang til å fiske ut pukkellaks.

Kravene for å delta i sild- og makrellfisket må være de samme for åpen gruppe som for lukket gruppe. I dag kan åpen gruppe kun delta i dette fisket gjennom utdaterte metoder som gjør fisket svært lite gjennomførbart og økonomisk.

Samfiske i åpen gruppe

Nordkalottfolket mener sikkerhet og fleksibilitet er viktig også for den minste flåten og foreslår at man innfører en samfiskeordning også for åpen gruppe.

En slik samfiskeordning i den åpne gruppen kan ha sin kvoteandel knyttet til fartøyets hovedsmann istedenfor fartøy, slik at kvoteandelen kan ved enkle administrative grep fiskes opp på et annet fartøy i samme gruppe for å øke sikkerheten, fleksibiliteten og effektiviteten for fiskere på de minste fartøyene. Samfiskeordningen må kvalifiseres gjennom at sjødyktig og operativ fiskebåt.

Fra høykarbon til lavkarbon i fiskeriene

Fiskeriene spiller også en rolle i overgangen fra et karbon- til et lavkarbonsamfunn. Den samlede omstillingen er avgjørende for å redusere klimagassutslipp og bevare miljøet.

Fjord- og kystflåten har noen klare fordeler når det gjelder å tilpasse seg lavkarbonalternativer. Fjord- og kystflåten opererer i nærområdene, noe som gir dem muligheten til å dra nytte av kortere reiseavstander og mindre energiforbruk. Disse flåtene består ofte av mindre fartøy, som kan være mer fleksible når det gjelder å iverksette nye teknologier og drivstoff. Fiskere i fjord- og kystområder har ofte dyp lokal kunnskap om fiskeriressurser og miljøet, noe som kan bidra til bærekraftig forvaltning.

Nordkalottfolket foreslår derfor å øke fiskekvotene for fjord- og kystflåten ved overgang til lavkarbon-drivstoff. Ved å belønne disse flåtene med høyere kvoter, kan man oppmuntre dem til å ta i bruk mer miljøvennlige alternativer og bidra til å redusere klimapåvirkningen.

Turistfiske i sjø

Turistfisket må reguleres og ha en maks kvote å fiske, som er lik kvoten for og føre fisk ut av landet. Rapportering av fangst må skje på lik linje med øvrig fiskeri. Det bør også vurderes å innføre egne fiskeguider, og økt ansvar og rapporteringsplikt for eiere av turistfiskebedrifter. Det innføres turistfiskekort i sjø. Grensekontrollen med turistfisket må styrkes.

Retten til fiske i havet utenfor Finnmark

Nordkalottfolket ber om at staten starter prosess med lovforslag basert på Kystfiskeutvalgets innstilling i NOU 2008/5: Retten til fiske i havet utenfor Finnmark, og som også er stadfestet av Norges Nasjonale Institusjon for Menneskerettigheter's (NiMH) Temarapport 2016 Sjøsamenes rett til sjøfiske. Dette vil bidra til arbeidsplasser, økt bolyst og sikre samisk kultur og næring langs kysten, samtidig som man tar til etterretning riksrevisjonens Dokument 3:6 (2019–2020) som fastslår at staten ikke har oppfylt sine egne forpliktelser i forhold til politiske målsetninger i fiskeripolitikken.

Nordkalottfolkets oppgave er å skape
gode og trygge liv i nord

